

Spolufinancováno Evropskou unií

Profesní kompetence interních podnikových vzdělavatelů

Autoři článku: Vladimíra Lovasová, Pavla Peroutková Holejšovská, Soňa Štefková, Veronika Korim

1. Podnikové vzdělávání a role interních školitelů

Podnikové vzdělávání je klíčovým prvkem pro rozvoj a udržení konkurenceschopnosti moderních firem. Zahrnuje širokou škálu aktivit zaměřených na zlepšení dovedností, znalostí a kompetencí zaměstnanců. Tento typ vzdělávání není pouze o předávání technických a odborných znalostí, ale také o rozvoji měkkých dovedností, jako jsou komunikace, týmová spolupráce a vedení lidí. Efektivní podnikové vzdělávání podporuje adaptabilitu zaměstnanců na rychle se měnící pracovní prostředí a technologický pokrok. Kromě toho přispívá k vyšší motivaci a spokojenosti pracovníků, což vede ke zvýšení produktivity a snížení fluktuace. Firmy, které investují do systematického vzdělávání svých zaměstnanců, často zaznamenávají lepší pracovní výsledky a inovace, což jim umožňuje lépe reagovat na tržní příležitosti a výzvy. Moderní přístupy k podnikovému vzdělávání často zahrnují e-learning, interaktivní školení a praktické workshopy, které umožňují zaměstnancům okamžitě aplikovat získané znalosti v praxi. V důsledku toho podnikové vzdělávání představuje strategický nástroj pro dlouhodobý rozvoj lidských zdrojů a dosažení podnikových cílů.

Podnikové vzdělávání zahrnuje celou řadu aktivit. Vedle povinného vzdělávání se jedná o zaučování nových zaměstnanců na pracovní pozici a rozšiřování jejich dovedností, proškolení pracovníků při zavádění nových technologií a změnách ve výrobě, pomoc pracovníkům s adaptací na multikulturní podnikové prostředí a celkový rozvoj lidských zdrojů v podniku. Podniky mohou tyto cíle naplňovat prostřednictvím externího vzdělavatele, nebo z vlastních zdrojů, pokud je potřebná znalost specifik podniku a jedná se o specializovanou činnost. V případě opakujících se školení tím podnik řeší i nákladnost externího dodavatele. Jedná se např. o trenéry začínajících operátorů výroby, školitele BOZP a první pomoci, instruktory vysokozdvížných vozíků a jeřábníků, vazačů. Do role interního školitele jsou pracovníci obvykle nominováni na základě kvalitního výkonu stávající profese. Nová role však zahrnuje podstatně širší spektrum kompetencí. Od interních školitelů se očekává, že budou dobře orientováni v podnikových procesech a v organizaci podnikového vzdělávání, že budou při realizaci výuky využívat dostatečné pedagogicko-didaktické dovednosti, že budou zohledňovat sociálně-psychologické aspekty v kontaktu s učícími se a že bude znát související právní předpisy. Od interních školitelů a trenérů dále zaměstnavatelé očekávají i kompetence v oblasti ICT takové, aby mohli kvalitně připravovat vzdělávací aktivity.

Za kvalitu školení zaměstnanců vždy odpovídá zaměstnavatel. Podle ustanovení § 103 odst. 2 Zákona práce jsou zaměstnavatelé povinni zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může zaměstnanec přijít do styku na svém pracovišti. V rámci prevence rizik jsou zaměstnavatelé současně povinni vyhledávat rizika, zjišťovat jejich příčiny a zdroje a přijímat opatření k jejich odstranění, resp. minimalizaci a dále jsou povinni zajistit zaměstnancům dostatečné a přiměřené informace a pokyny o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, zejména formou seznámení s riziky, s výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními před působením rizik týkajících se jejich práce a pracoviště.

Zaměstnavatel má možnost zajistit proškolení buď interní formou – vlastními silami, a to buď přímo, je-li sám dostatečně kvalifikován, nebo prostřednictvím pověřeného, dostatečně kvalifikovaného zaměstnance, anebo externí formou – prostřednictvím dostatečně kvalifikovaného školitele. K dostatečné kvalifikaci školitele

je nutno počítat zejména přiměřené teoretické znalosti, dostatečné praktické dovednosti a odpovídající pedagogické schopnosti. Vedle teoretických znalostí a praktických dovedností musí mít školitel též odpovídající pedagogické schopnosti. Cílem prováděného školení není pouze „učení“, ale řádné naučení školených osob daným úkonům, pro které je školení prováděno. A zde dochází k rozporu, neboť na pozicích interních školitelů v oblasti odborného podnikového vzdělávání často působí středoškolsky vzdělaní specialisté, popř. jedinci s výučním listem, kteří výborně zvládli pracovní pozici a předávají své zkušenosti spolupracovníkům, kteří však žádné pedagogicko-andragogické kompetence nemají. Navíc často pracují se skupinou low-skills posluchačů, kteří pracují na nejnižších pracovních pozicích operátorů výroby, skladníků, řidičů VZV, jeřábníků a vazačů, kde je vyžadován i odlišný pedagogicko-psychologický přístup k motivaci cílové skupiny a k přípravě školení tak, aby dokázali školení náležitě přizpůsobit low-skills posluchačům.

Již v rámci průzkumu realizované v letech 2021 a 2022 bylo zjištěno, že HR manažeři podniků jsou si výše uvedeného rozporu vědomi a chápou, že nedostatečné pedagogicko-didaktické kompetence interních školitelů podnikům přináší problémy s efektivitou a účinností interního vzdělávání. Výsledkem průzkumu realizovaného v rámci přípravy projektu byl požadavek na definování kvalifikačního standardu, jehož obsahové zaměření by reflektovalo potřeby podnikového vzdělávání i potřeby a možnosti konkrétních skupin podnikových vzdělavatelů.

2. Rozvoj andragogických a pedagogických kompetencí interních školitelů

V současnosti existuje v rámci NSK obou zemí pouze jediná kvalifikace, která může poskytnout doklad o pedagogicko-andragogických kompetencích interního školitele, a to je profesní kvalifikace Lektor dalšího vzdělávání.

Národní soustava kvalifikací (NSK) je systém, který slouží k uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v České republice, podobný systém je i na Slovensku. Tento systém umožňuje lidem získat kvalifikace na základě praktických zkušeností a dovedností, aniž by museli absolvovat formální vzdělávací programy.

Národní soustava kvalifikací zahrnuje různé profesní kvalifikace, které jsou rozděleny do několika sektorů a oblastí. Každá kvalifikace je podrobně popsána v tzv. kvalifikačním standardu, který obsahuje požadavky na znalosti, dovednosti a kompetence potřebné pro danou kvalifikaci. Dále je k dispozici hodnotící standard, který stanovuje kritéria a metody hodnocení, jakými lze ověřit, zda uchazeč tyto požadavky splňuje.

Profesní pedagogicko-andragogická kvalifikace Lektor dalšího vzdělávání definuje požadavky na následující kompetence, které musí uchazeč u zkoušky prokázat:

- musí být schopen analyzovat vzdělávací potřeby cílové skupiny a na základě těchto analýz stanovovat cíle a obsah vzdělávacích programů, včetně vytváření a úpravy učebních plánů a materiálů tak, aby co nejlépe odpovídaly požadavkům a očekáváním účastníků,
- musí umět využívat skupinovou práci a diskuse a další výukové metody a techniky tak, aby bylo zajištěno, že účastníci vzdělávání získají potřebné znalosti a dovednosti, neboť je zodpovědný za vedení výukových hodin a přednášek,
- musí umět vytvářet a aplikovat nástroje pro hodnocení výsledků vzdělávání a poskytnout účastníkům zpětnou vazbu na jejich pokrok a výsledky, analyzuje efektivitu vzdělávacího procesu a provádí potřebné úpravy kurzu tak, aby zlepšil kvalitu vzdělávacích aktivit a
- musí být schopen řídit administrativní a organizační záležitosti související s realizací vzdělávacích aktivit, což zahrnuje zajišťování materiálně-technických podmínek pro vzdělávání a koordinaci práce s dalšími lektory a odborníky.

Kvalifikace "Lektor dalšího vzdělávání" má kvalifikační stupeň 7, což je ekvivalent vysokoškolského vzdělání a vyžaduje hluboké teoretické znalosti v oblasti pedagogiky a andragogiky. Pro interní školitele v podnicích, mistry a přední dělníky, kteří mají praktické zkušenosti, ale ne teoretické pedagogické vzdělání, je tato kvalifikace těžká a nerealizovatelná, neboť zahrnuje široké spektrum pedagogických dovedností, včetně plánování, realizace a hodnocení vzdělávacích aktivit a mnoho zaměstnanců, kteří na pozicích podnikových interních školitelů a trenérů pracují, má zkušenosti s praktickým

školením, ale nemusí mít dostatečnou přípravu v komplexních pedagogických metodách a technikách. Kvalifikace Lektor dalšího vzdělávání dále klade důraz na organizaci a administraci vzdělávacích programů, což zahrnuje řízení administrativních záležitostí, zajištění materiálně-technických podmínek a koordinaci s dalšími lektory. Interní školitelé se tímto nezabývají, protože tyto procesy v podnicích řídí HR oddělení či oddělení vzdělávání a rozvoje zaměstnanců. Stejně tak formální hodnotící metody používané ve vzdělávání jsou v rámci podnikového vzdělávání přednastaveny, spravovány a administrovány na HR oddělení.

Tyto důvody jasně ukazují potřebu přizpůsobit kvalifikační standard specifickým požadavkům a podmínkám v podnicích, což přispívá k efektivnějšímu a dostupnějšímu vzdělávání a rozvoji interních školitelů a trenérů v andragogice, pedagogice a psychologii. Výše uvedené důvody vedly k vytvoření kvalifikací „Trenér odborných dovedností ve výrobě“ a „Školitel odborného podnikového vzdělávání“. Rozdělení na tyto dvě profese a oddělený stupeň náročnosti ověřování znalostí odpovídá potřebám podnikové praxe. To je v souladu s cíli Národní soustavy kvalifikací (NSK), která usiluje o zajištění kvalitního a uznávaného vzdělávání prostřednictvím poskytování profesních kvalifikací, které odpovídají potřebám trhu práce.

3. Trenér odborných dovedností ve výrobě

Kvalifikace „Trenér odborných dovedností ve výrobě“ byla navržena jako specifická profesní kvalifikace, která je zaměřena na praktické potřeby mistrů, předních dělníků a trenérů praktických dovedností v podnicích. Tento kvalifikační standard vychází z potřeby poskytnout těmto odborníkům možnost získat uznání a rozšíření svých schopností v oblasti odborného pedagogického vzdělávání, bez nutnosti absolvování náročných teoretických programů.

Níže je popsán kvalifikační a hodnotící standard této nové kvalifikace, jehož návrh naleznete na stránce <http://www.laseneedle.cz/navrh-kvalifikacniho-standardu-skolitel-odborneho-podnikoveho-vzdelavani/>.

V případě kvalifikačního standardu pro trenéry odborných dovedností ve výrobě, kteří budou převážně zaučovat nově příchozí zaměstnance a rozšiřovat jejich škálu dovedností, jsou potřebné kompetence orientovány do úrovně střední odborné školy bez maturity. Z obsahového hlediska je zvláštní pozornost věnována podnikovým procesům, pedagogickým dovednostem, psychologickým aspektům výuky, zejména

psychomotorickému učení a respektující komunikaci s učiteli se a orientaci v právních předpisech.

Pro orientaci v podnikových procesech a organizaci výuky dovedností na pracovišti musí uchazeč splnit dvě kritéria hodnocení. Prvním je schopnost vysvětlit obsah a význam jednotlivých podnikových procesů ve vztahu k výrobě. Druhým je popis forem a organizace výuky dovedností v podniku. Ověření těchto dovedností probíhá formou ústního ověření. Pro úspěšné splnění této části je nutné, aby uchazeč dokázal srozumitelně vysvětlit a popsat jak podnikové procesy, tak organizaci výuky dovedností na pracovišti.

V oblasti využívání základních pedagogických dovedností při práci s učiteli se se hodnotí pět kritérií. Uchazeč musí popsat a vysvětlit tři libovolné základní didaktické zásady využívané při výuce praktických dovedností a na modelové situaci vysvětlit jednotlivé fáze psychomotorického učení. Dále musí na konkrétním příkladu definovat kritéria pro hodnocení míry zvládnutí dovednosti a provést demonstraci s instruktáží u konkrétní pracovní činnosti. Posledním kritériem je definování fyzických a psychických předpokladů pro úspěšné zvládnutí dovednosti a návrh doporučení pro minimalizaci nadměrné zátěže při výkonu konkrétní pracovní činnosti. Ověření těchto dovedností zahrnuje jak ústní ověření, tak praktické předvedení spojené s ústním ověřením (pro kritéria). Uchazeč musí prokázat schopnost aplikovat základní pedagogické dovednosti teoreticky i prakticky v kontextu výuky praktických dovedností.

Při aplikaci psychologických aspektů v kontaktu s učiteli se se hodnotí čtyři kritéria. Uchazeč musí charakterizovat specifika učení dospělých a na modelových příkladech aplikovat principy respektující komunikace a navrhnout řešení konfliktní situace. Dále musí prostřednictvím komunikace motivovat k výkonu, využít škálu možností oceňování, povzbuzování a vhodných způsobů udílení kritiky. Posledním kritériem je charakterizace požadavků na osobnost trenéra výrobních dovedností. Ověření těchto dovedností probíhá formou ústního ověření a praktického předvedení spojeného s ústním ověřením. Tato část hodnotí schopnost uchazeče využívat psychologické aspekty v práci s dospělými učiteli se, včetně motivace, komunikace a řešení konfliktů.

V oblasti orientace v právních předpisech platných pro výkon pracovní činnosti musí uchazeč splnit dvě kritéria. Prvním je schopnost objasnit význam systému

profesních kvalifikací a jeho postavení v systému vzdělávání. Druhým je uvedení zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, včetně požární ochrany. Ověření těchto dovedností probíhá formou ústního ověření. Uchazeč musí prokázat základní orientaci v právních předpisech týkajících se profesních kvalifikací a bezpečnosti na pracovišti.

Kvalifikace „Trenér odborných dovedností ve výrobě“ je navržena tak, aby poskytla mistrům, předním dělníkům a trenérům praktických dovedností v podnicích praktické andragogické nástroje v oblasti odborného vzdělávání dospělých s důrazem na low-skills účastníky kurzů. Kritéria a způsoby hodnocení byly navrženy tak, aby odpovídaly reálným potřebám a podmínkám v podnicích, čímž usnadňují přístup k této kvalifikaci a podporují profesionální růst interních školitelů.

Zároveň byl ke kvalifikačnímu a hodnotícímu standardu vytvořen přípravný vzdělávací kurz pro profesní kvalifikaci „Trenér odborných dovedností ve výrobě“, a to v prezenční i online formě. Na závěr projektu proběhla pilotní výuka, které se nad rámec očekávání (očekáváno 16 účastníků, z toho 8 účastníků prezenčního kurzu a 8 účastníků on-line výuky) zúčastnilo celkem 78 účastníků, z toho 42 účastníků prezenčně, 22 účastníků v kombinované formě a 14 účastníků on-line. On-line verze kurzu je stále dostupná a je možné ji absolvovat do 30. 10. 2024 po vyplnění registračního formuláře na tomto odkazu [Trenér odborných dovedností ve výrobě](#).

Přípravný kurz pro kvalifikaci „Trenér odborných dovedností ve výrobě“ je strukturován tak, aby poskytoval účastníkům komplexní znalosti a dovednosti nezbytné pro splnění požadavků této kvalifikace. Kurz se skládá z několika modulů: legislativně organizační příprava, specifika učení dospělých, psychologická příprava a pedagogicko-didaktická příprava. Níže je detailní popis jednotlivých částí kurzu a jejich návaznost na hodnotící standard, program kurzu naleznete na http://www.laserneedle.cz/program-kurzu_trener-odbornych-dovednosti-ve-vyrobe/.

Legislativně organizační příprava zahrnuje klíčové aspekty související s podniky a vzdělávacími procesy. Účastníci se seznámí s podnikovými procesy, systémem profesních kvalifikací a organizací výuky dovedností v průmyslovém podniku. Zvláštní důraz je kladen na ergonomii psychomotorických úkonů, což je klíčové pro optimalizaci pracovního výkonu a zajištění bezpečnosti. Rovněž je pokryta bezpečnost a ochrana zdraví při školení, aby účastníci byli schopni dodržovat všechny potřebné předpisy. Tento modul je úzce propojen s hodnotícím standardem, zejména s kritérii orientace v

podnikových procesech a organizaci výuky dovedností na pracovišti. Účastníci se naučí vysvětlit obsah a význam jednotlivých podnikových procesů ve vztahu k výrobě a popsání formy a organizaci výuky dovedností v podniku, což je ověřováno ústními zkouškami.

Modul zaměřený na specifika učení dospělých poskytuje účastníkům znalosti o různých druzích učení a jednotlivých fázích psychomotorického učení. Tento modul je věnován porozumění tomu, jak dospělí lidé absorbují a zpracovávají nové informace a dovednosti, což je klíčové pro efektivní trénink ve výrobním prostředí. Obsah přímo podporuje splnění kritérií využívání základních pedagogických dovedností při práci s učícími se. Účastníci se naučí vysvětlovat základní didaktické zásady využívané při výuce praktických dovedností a vysvětlovat jednotlivé fáze psychomotorického učení. Dovednosti jsou na závěr ověřovány jak ústními zkouškami, tak praktickými předvedeními.

Psychologická příprava je rozsáhlejší a pokrývá dva plné dny. Modul zahrnuje důležitá témata jako role interního školitele, fyzické a psychické dispozice ke zvládnutí dovedností, respektující komunikaci, řešení konfliktů a asertivní udílení kritiky a uznání. Kromě toho jsou diskutovány požadavky na osobnost trenéra výrobních dovedností, což je klíčové pro efektivní vedení a motivaci učících se. Modul odpovídá na potřeby definované v hodnotícím standardu aplikace psychologických aspektů v kontaktu s učícími se. Účastníci se učí charakterizovat specifika učení dospělých, aplikovat principy respektující komunikace a motivovat k výkonu pomocí vhodných způsobů oceňování a kritiky. Tyto dovednosti jsou ověřovány jak ústními zkouškami, tak praktickými předvedeními.

Poslední modul, pedagogicko-didaktická příprava, se zaměřuje na didaktické principy a zásady při vzdělávání dospělých. Účastníci se seznámí s různými metodami vzdělávání dospělých a naučí se, jak efektivně provádět demonstrace a instruktáže. Tento modul je klíčový pro rozvoj praktických pedagogických dovedností, které jsou nezbytné pro úspěšné předávání odborných dovedností ve výrobě. Modul je přímo propojen s kritérii využívání základních pedagogických dovedností při práci s učícími se. Účastníci se naučí definovat kritéria pro hodnocení míry zvládnutí dovedností a provádět demonstrace s instruktáží u konkrétních pracovních činnostech. Tyto dovednosti jsou ověřovány praktickými předvedeními a ústní zkouškou.

Přípravný kurz „Trenér odborných dovedností ve výrobě“ je navržen tak, aby účastníkům poskytl veškeré potřebné znalosti a dovednosti pro splnění požadavků kvalifikace. Každý modul kurzu je propojen s konkrétními kritérii hodnotícího standardu, což zajišťuje, že účastníci budou dobře připraveni na úspěšné splnění všech požadavků a efektivní výkon své role jako trenéři odborných dovedností ve výrobním prostředí.

V rámci hodnotících dotazníků vzdělávání vyjadřovali účastníci vysokou míru spokojenosti s obsahem i formou výuky. Obojí považujeme za ukazatele dobře definované společenské potřeby a praktické užitečnosti této kvalifikace. Navíc kvalita přípravného kurzu byla kladně ohodnocena odborným recenzentem, tato recenze je volně dostupná na http://www.laserneedle.cz/odborna-recenze_cz/.

4. Školitel odborného podnikového vzdělávání

Kvalifikace „Školitel odborného podnikového vzdělávání“ je navržena s cílem poskytovat školitelům v podnicích potřebné dovednosti a znalosti k efektivnímu vedení odborného vzdělávání zaměstnanců. Tento kvalifikační standard odpovídá specifickým požadavkům podnikových školitelů, kteří hrají klíčovou roli v rozvoji pracovních dovedností a kompetencí zaměstnanců.

Kvalifikační a hodnotící standard pro školitele odborného podnikového vzdělávání odpovídá náročnosti úplného středního vzdělání s maturitou. Obsah byl posílen zejména o aktivizující metody ve výuce, formy organizace diskusí a ICT dovednosti, dále je pozornost věnována podnikovým procesům, orientaci v právních předpisech, pedagogicko - andragogickým dovednostem a psychologickým aspektům výuky.

Pro orientaci v podnikových procesech a podnikovém vzdělávání musí uchazeč splnit tři kritéria hodnocení. Prvním kritériem je schopnost vysvětlit obsah a úlohu jednotlivých podnikových procesů ve vztahu k výrobě. Druhým je objasnění významu povinného a nepovinného vzdělávání zaměstnanců. Třetím je popis organizačních forem vzdělávání v podniku. Ověření těchto dovedností probíhá formou ústního ověření pro všechna kritéria. Pro úspěšné splnění této části musí uchazeč prokázat schopnost srozumitelně vysvětlit podnikové procesy, význam vzdělávání zaměstnanců a organizační formy vzdělávání v podniku.

V oblasti orientace v právních předpisech platných pro výkon pracovní činnosti školitele musí uchazeč splnit dvě kritéria. Prvním je schopnost objasnit význam systému profesních kvalifikací a jeho postavení v systému vzdělávání. Druhým je uvedení možností používání tištěných i internetových zdrojů ve vztahu k ochraně autorských práv. Ověření těchto dovedností probíhá formou ústního ověření pro obě kritéria. Uchazeč musí prokázat základní orientaci v právních předpisech týkajících se profesních kvalifikací a ochrany autorských práv při používání vzdělávacích zdrojů.

V oblasti využívání základních pedagogických dovedností při výuce se hodnotí čtyři kritéria. Uchazeč musí charakterizovat a objasnit principy vzdělávání dospělých a představit jednu z klasifikací didaktických metod, popsat alespoň tři aktivizující didaktické metody a tři možnosti organizace diskuse. Dále musí dle oborového zaměření zformulovat tři otázky a dva praktické úkoly ověřující míru kompetencí účastníků a uvést příklad modifikace vzdělávacího obsahu a úpravy vzdělávacích metod pro low-skills účastníky odborného podnikového vzdělávání. Ověření těchto dovedností zahrnuje ústní ověření a praktické předvedení spojené s ústním ověřením. Uchazeč musí prokázat schopnost aplikovat pedagogické dovednosti, včetně principů vzdělávání dospělých, didaktických metod a přizpůsobení vzdělávacích obsahů pro různé skupiny účastníků.

V oblasti aplikace sociálně-psychologických poznatků v kontaktu s učícími se se hodnotí tři kritéria. Uchazeč musí uvést základní sociálně psychologické přístupy k osobnosti a objasnit výhody a nevýhody jejich uplatňování v odborném podnikovém vzdělávání. Dále musí v rámci deseti minut na samostatně zvolené téma dle oboru vhodně verbálně a neverbálně komunikovat a na modelových příkladech obtížně zvládnutelných účastníků vzdělávání aplikovat principy respektující komunikace a navrhnout řešení konfliktní situace. Ověření těchto dovedností probíhá opět jak formou ústního ověření, tak praktického předvedení pro kritérium a praktického předvedení spojeného s ústním ověřením. Uchazeč musí prokázat schopnost aplikovat sociálně-psychologické přístupy a efektivní komunikační dovednosti při práci s učícími se, včetně řešení konfliktních situací.

Aplikace základních ICT dovedností při výuce a její přípravě zahrnuje čtyři kritéria. Uchazeč musí vytvořit pět stran prezentace se správným rozvržením textu, multimediálním obsahem (obrázek, graf, video) a funkčním odkazem na online anketu, včetně využití QR kódu. Dále musí připravit tři strany textových materiálů s vloženými

názornými obrázky a odkazy na zdroje. Třetím kritériem je založení vzdělávací skupiny nebo schůzky na zvolené platformě distančního vzdělávání, sdílení prezentace, vložení otázky do chatu a vytvoření online ankety nebo dotazníku. Posledním kritériem je předvedení práce s generátorem textu, překladačem a korekturou textu s využitím nástrojů AI. Ověření těchto dovedností probíhá formou praktického předvedení pro všechna kritéria. Uchazeč musí předvést schopnost využívat ICT nástroje k přípravě a realizaci výuky, včetně tvorby prezentací, textových materiálů, organizace distančního vzdělávání a využití moderních AI nástrojů.

Nová kvalifikace „Školitel odborného podnikového vzdělávání“ poskytuje školitelům v podnicích praktické a teoretické nástroje nezbytné k efektivnímu provádění odborného vzdělávání zaměstnanců. Kritéria a způsoby hodnocení byly navrženy tak, aby odpovídaly specifickým potřebám a podmínkám podniků, což zvyšuje přístupnost a relevanci této kvalifikace. Tato kvalifikace podporuje profesionální růst školitelů a přispívá k rozvoji odborných dovedností a kompetencí zaměstnanců v podnicích.

Zároveň byl ke kvalifikačnímu a hodnotícímu standardu vytvořen přípravný vzdělávací kurz pro profesní kvalifikaci „Školitel odborného podnikového vzdělávání“, a to v prezenční i online formě. Na závěr projektu proběhla pilotní výuka, které se nad rámec očekávání (očekáváno 16 účastníků, z toho 8 účastníků prezenčního kurzu a 8 účastníků on-line výuky) zúčastnilo celkem 26 účastníků, z toho 12 účastníků prezenčně, 6 účastníků v kombinované formě a 8 účastníků on-line. On-line verze kurzu je stále dostupná a je možné ji absolvovat do 30. 10. 2024 po vyplnění registračního formuláře na tomto odkazu [Školitel odborného podnikového vzdělávání](#).

Přípravný kurz pro kvalifikaci „Školitel odborného podnikového vzdělávání“ je navržen tak, aby účastníkům poskytoval komplexní znalosti a dovednosti nezbytné pro efektivní školení zaměstnanců v podnikovém prostředí. Kurz je rozdělen do několika modulů: pedagogicko-didaktická příprava, psychologická příprava, legislativně organizační příprava a ICT dovednosti školitele. Níže je detailní popis jednotlivých částí kurzu a jejich návaznost na hodnotící standard. Program kurzu naleznete na <http://www.lasertneedle.cz/program-kurzu-skolitel-odborneho-podnikoveho-vzdelavani/> .

Legislativně organizační příprava poskytuje účastníkům základní přehled o podnikových procesech a systému profesních kvalifikací. Dále se zabývá povinným a nepovinným vzděláváním zaměstnanců a zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při školení. Modul je úzce propojen s hodnotícím standardem, zejména s kritérii orientace v podnikových procesech a podnikovém vzdělávání. Účastníci se učí vysvětlit obsah a úlohu jednotlivých podnikových procesů ve vztahu k výrobě a objasnit význam povinného a nepovinného vzdělávání zaměstnanců. Tyto znalosti jsou ověřovány ústními zkouškami.

Pedagogicko-didaktická příprava zahrnuje klíčové principy a zásady vzdělávání dospělých. Účastníci se seznámí s didaktickými principy, organizačními formami podnikového vzdělávání, metodami vzdělávání dospělých a aktivizačními didaktickými metodami. Kromě toho se naučí, jak efektivně vést diskuse a aplikovat metody evaluace a hodnocení. Tento modul přímo podporuje splnění kritérií využívání základních pedagogických dovedností při výuce. Účastníci se učí charakterizovat a objasnit principy vzdělávání dospělých, představit klasifikaci didaktických metod a popsat aktivizující didaktické metody a možnosti organizace diskuse. Dovednosti jsou ověřovány ústními zkouškami a praktickými předvedeními.

Psychologická příprava je zaměřena na klíčové psychologické aspekty učení a komunikace. Účastníci se seznámí s psychologií učení, sociálně psychologickými přístupy k osobnosti učícího se, respektující komunikací a řešením konfliktů. Rovněž je zahrnuta tematika managementu působivosti, specifika učení low-skills účastníků a požadavky na osobnost školitele odborných podnikových procesů. Modul je propojen s kritérii aplikace psychologických aspektů v kontaktu s učícími se. Účastníci se učí charakterizovat specifika učení dospělých, aplikovat principy respektující komunikace a motivovat k výkonu pomocí vhodných způsobů oceňování a kritiky. Dovednosti jsou ověřovány praktickými předvedeními a ústními zkouškami.

Legislativně organizační příprava poskytuje účastníkům základní přehled o podnikových procesech a systému profesních kvalifikací. Dále se zabývá povinným a nepovinným vzděláváním zaměstnanců a zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při školení. Modul je úzce propojen s hodnotícím standardem, zejména s kritérii orientace v podnikových procesech a podnikovém vzdělávání. Účastníci se učí vysvětlit obsah a úlohu jednotlivých podnikových procesů ve vztahu k výrobě a objasnit význam povinného a nepovinného vzdělávání zaměstnanců. Tyto znalosti jsou ověřovány

ústními zkouškami. Modul zaměřený na ICT dovednosti školitele se skládá ze dvou dnů intenzivního školení. Účastníci se naučí základní zpracování textu, zpracování strukturovaného textu, práci s multimédií a revizi dokumentů. Dále se zaměří na tabulkový procesor, přípravu prezentace, nástroje pro anketu a dotazník a využití překladačů a korektur pomocí umělé inteligence. Modul odpovídá kritériím aplikace základních ICT dovedností při výuce a její přípravě. Účastníci se naučí vytvářet prezentace, připravovat textové materiály, zakládat vzdělávací skupiny na platformách distančního vzdělávání a pracovat s generátory textu a nástroji AI. Tyto dovednosti jsou ověřovány praktickými předvedeními.

Přípravný kurz „Školitel odborného podnikového vzdělávání“ je navržen tak, aby účastníkům poskytl veškeré potřebné znalosti a dovednosti pro splnění požadavků kvalifikace. Každý modul kurzu je propojen s konkrétními kritérii hodnotícího standardu, což zajišťuje, že účastníci budou dobře připraveni na úspěšné splnění všech požadavků kvalifikační zkoušky.

V rámci hodnotících dotazníků vzdělávání vyjadřovali účastníci vysokou míru spokojenosti s obsahem i formou výuky. Obojí považujeme za ukazatele dobře definované společenské potřeby a praktické užitečnosti této kvalifikace. Navíc kvalita přípravného kurzu byla kladně ohodnocena odborným recenzentem, recenze je volně dostupná na http://www.laserneedle.cz/odborna-recenze_cz/.

5. Závěr

Kvalifikační a hodnotící standardy pro profesní kvalifikace „Trenér odborných dovedností ve výrobě“ a „Školitel odborného podnikového vzdělávání“ byly vyvinuty a spolufinancovány v rámci projektu Erasmus+ "Nové profesní kvalifikace v odborném podnikovém vzdělávání", reg. č. 2022-2-CZ01-KA210-VET-000100007, jehož příjemcem je česká vzdělávací agentura LASERneedle CZ s.r.o. a partnerem slovenská vzdělávací agentura TOPCOACH s.r.o.

Tyto nové kvalifikace jsou navrženy s ohledem na praktické potřeby výroby a podniků. Zaměřují se na dovednosti a znalosti, které jsou přímo aplikovatelné v pracovním prostředí, čímž lépe odpovídají zkušenostem a potřebám interních trenérů

a školitelů. „Trenér odborných dovedností ve výrobě“ a „Školitel odborného podnikového vzdělávání“ jsou cílené kvalifikace, které se soustředí na specifické oblasti a kompetence potřebné pro efektivní vzdělávání a školení v podnikových podmínkách. To umožňuje zaměřit se na relevantní dovednosti, aniž by bylo nutné zvládat široký rozsah pedagogických kompetencí. Současně mají nové kvalifikace nižší požadavky na teoretické vzdělání a kladou větší důraz na praktické zkušenosti a dovednosti. To usnadňuje přístup k získání kvalifikace pro osoby s dlouhou praxí bez pedagogického vzdělání. Tím, že jsou tyto kvalifikace lépe přizpůsobeny potřebám a zkušenostem interních podnikových trenérů a školitelů, podporují jejich profesionální rozvoj a kariérní růst. Umožňují jim získat formální uznání jejich pedagogických schopností a zvýšit jejich andragogicko-pedagogickou kvalifikaci bez nutnosti absolvování náročných vysokoškolských programů.

Zdroj:

LOVASOVÁ, Vladimíra, PEROUTKOVÁ, Pavla, ŠTEFKOVÁ, Soňa a KORIM, Veronika. **Profesní kvalifikace v odborném podnikovém vzdělávání** [online]. 2024. Dostupné z: <https://www.laserneedle.cz/erasmus-100007/>

LOVASOVÁ, Vladimíra, PEROUTKOVÁ, Pavla, ŠTEFKOVÁ, Soňa a KORIM, Veronika. **Zpráva o nové kvalifikaci „Trenér odborných dovedností ve výrobě“** [online]. 2024. Dostupné z: <https://www.laserneedle.cz/erasmus-100007/>

LOVASOVÁ, Vladimíra, PEROUTKOVÁ, Pavla, ŠTEFKOVÁ, Soňa a KORIM, Veronika. **Zpráva o nové kvalifikaci „Školitel odborného podnikového vzdělávání“** [online]. 2024. Dostupné z: <https://www.laserneedle.cz/erasmus-100007/>

Spolufinancováno
Evropskou unií

Projekt ERASMUS+:

Nové profesní kvalifikace v odborném
podnikovém vzdělávání
reg. č. 2022-2-CZ01-KA210-VET-000100007

- **TRÉNER ODBORNÝCH DOVEDNOSTÍ
VE VÝROBĚ**
- **ŠKOLITEL ODBORNÉHO
PODNIKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ**

Vytvořeno v rámci projektu ERASMUS+ "Nové profesní kvalifikace v odborném podnikovém vzdělávání", reg. č. 2022-2-CZ01-KA210-VET-000100007.

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenesou odpovědnost.

<https://epale.ec.europa.eu/cs/content/profesni-kompetence-internich-podnikovych-vzdelavatelu>